

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Identitet och utsatthet

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Läsning av skönlitteratur och andra typer av texter, samt analys av dessa utifrån perspektiv som innehåll, form och språk.	Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa.
Diskussioner om texters budskap och perspektiv, samt hur dessa kan förstås utifrån olika identiteter och samhällsliga förhållanden.	Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp.

[Källa: Gy11, Svenska 1]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till berättelsen (10 min)

- Presentera författaren Ann-Helén Laestadius och hennes verk "Stöld".
- Diskutera kort vad en renägende same är och varför detta ämne är aktuellt.
- Ställ frågor till klassen för att få igång diskussionen kring identitet.
- Visa exempel på hur majoritetssamhället kan påverka minoriteter.
- Förklara hur boken kopplar till temat identitet och utsatthet.

2. Textanalys (15 min)

- Dela ut utdrag ur boken "Stöld" för att läsa gemensamt.
- Identifiera och diskutera centrala teman och motiv i texten.
- Reflektera över karaktären Elsas upplevelser och känslor.
- Analysera språket och stilistiska medel som används för att beskriva utsatthet.
- Koppla textens innehåll till samhällsliga frågor om identitet.

3. Gruppdiskussion (15 min)

- Dela in eleverna i mindre grupper för att diskutera specifika frågor kring texten.
- Ge varje grupp en fråga som handlar om identitet, utsatthet eller

samernas situation.

- Uppmana grupperna att skriva ner sina tankar och förbereda en kort sammanfattning.
- Avsluta med en kort redovisning från varje grupp.
- Ställ följdfrågor för att fördjupa diskussionen.

4. Avslutande reflektion (10 min)

- Sammanfatta lektionen och diskutera vad som har lärt sig.
- Reflektera över hur identitet och utsatthet kan se ut i dagens samhälle.
- Be eleverna att tänka på hur de kan relatera ämnet till sina egna liv.
- Dela ut en exit-ticket som eleverna ska fylla i innan lektionen avslutas.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Identitet:** Reflektera över hur identitet formas av kulturella, sociala och personliga faktorer. Diskutera hur det kan påverka en individs liv och val.
- **Utsatthet:** Definiera vad utsatthet innebär och ge exempel på grupper som kan uppleva detta. Diskutera hur samhället kan bidra till eller motverka utsatthet.
- **Minoritet:** Beskriv vad en minoritet är och ge exempel på olika minoriteter i Sverige. Diskutera deras rättigheter och utmaningar i samhället.
- **Renägande samer:** Diskutera den samiska kulturen, traditioner och hur renägande påverkar identitet och livsstil för samerna.
- **Samhällsstruktur:** Analysera hur majoritetssamhället påverkar minoriteter och hur detta kan leda till konflikter och missförstånd.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Identitet	Begreppet syftar på hur individer definierar sig själva och vilken roll de spelar i samhället.	Från latin "identitas", som betyder "samma" eller "likhet".
Utsatthet	Ett tillstånd där individer eller grupper är sårbara för negativa behandlingar eller omständigheter.	Från verbet "utsätta", vilket betyder att ställa någon i en viss situation.
Minoritet	En grupp som är mindre i antal än majoriteten i en befolkning, ofta med olika kulturella drag.	Från latin "minor" som betyder "mindre".

Ord	Förklaring	Etymologi
Samisk kultur	Den kulturella identiteten och traditioner som tillhör det samiska folket, inklusive språk, mat och kläder.	Från samiska "sámi", vilket refererar till den samiska befolkningen.
Renägande	Att äga och bruka renar, en central del av den samiska kulturen och livsstilen.	Från det svenska ordet "ren", som syftar på det djur som är centralt i samernas traditioner.

Diskussionsfrågor

- Vilka faktorer tror ni bidrar till att en individ omfamnar eller avvisar sin kulturella identitet, särskilt i dagens globaliserade samhälle?
- Hur påverkar majoritetssamhällets uppfattningar och attityder de livsval som samer gör? Vilka exempel kan ni ge?
- Om du skulle ge råd till en ung same som kämpar med sin identitet och plats i samhället, vad skulle det vara? Hur kan de navigera mellan tradition och modernitet?

Aktivitet

En konkret lektionsaktivitet är att eleverna skapar en presentation om en samisk aspekt av kulturen, t.ex. traditionell mat, kläder eller musik. Eleverna delas in i grupper och får välja ett område att fokusera på. De ska forska, skapa en PowerPoint-presentation och dela med klassen. Detta uppmuntrar samarbetande lärande och fördjupad förståelse för samernas unika kultur och identitet.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vad innebär identitet för dig?	Det handlar om hur jag ser mig själv och hur andra ser mig.
2. Vilka utmaningar tror du att unga samer möter i dagens samhälle?	Press från både sin egen kultur och majoritetssamhället.
3. Hur kan vi som samhälle stödja minoriteter som samerna?	Genom utbildning och medvetenhet.
4. Kan du ge exempel på situationer där identitet och utsatthet krockar?	Ja, i skolan eller på arbetsplatser.
5. Hur skulle du beskriva den samiska kulturen?	En rik och mångfacetterad kultur med djupa rötter.
6. Vad är viktigt att bevara inom den samiska kulturen?	Traditioner, språk och sedvänjor.

Frågor

Svar

7. Hur kan litteratur, som "Stöld", påverka vår förståelse för andra kulturer?

Den ger insikt och ökar empatin.

8. Vad har du lärt dig om samernas utsatthet genom denna lektion?

Att deras historia och nuvarande situation är komplex.

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna skriva en kort reflekterande text om sin egen identitet och dess påverkan på deras liv. De ska inkludera minst tre faktorer som formar deras identitet, såsom kulturell bakgrund, familj, och vänner. Texten ska vara minst 300 ord lång och ska inte bara handla om deras egna upplevelser utan också kopplas till det som diskuterats under lektionen.

Citat

"Att vara en del av en kultur är att bära en del av sin historia." – David P. W. Tait, 2006.

Detta citat betonar vikten av att förstå och värdesätta vår kulturella bakgrund. Det knyter an till lektionen genom att påminna eleverna om hur identitet och historia är sammanflätade, och hur vi alla bär med oss våra unika berättelser.

Tags: [Lektion](#)